

De Wissel

IVN afdeling Eijsden

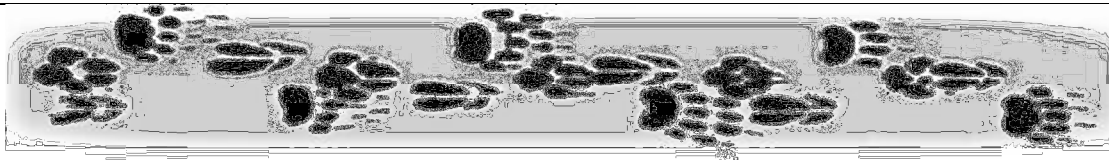
Juni 2022

Jaargang 29 nummer 2

ivn natuur
educatie

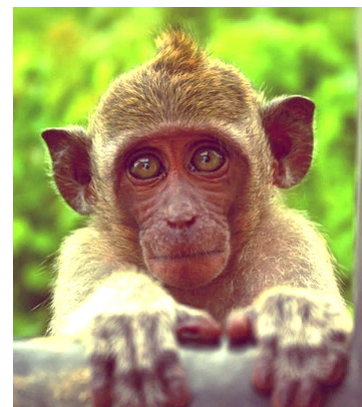
INHOUD	
Inhoud	2
Van De Redactie	3
Van Het Bestuur	3
Verenigingszaken	3
Digitalisering (herinnering)	4
IVN Eijsden: melden dode Dassen	4
Viskes vange (36)	5
Het Vetje	5
De naam	5
Kenmerken, voortplanting en levenswijze	6
Waarnemingen	6
Parel(moer)productie	7
Bijzondere Waarnemingen	7
Voorjaar 2022. Goeëvies aon het Brökske.	13
Agenda 2022	16
Het “Wandelschema” & “Korte Tour”	16
Programmaoverzicht 2022 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten	16
Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)	16
Cursussen 2022	16
Bijzondere Waarnemingen <i>vervolg van pagina: 15</i>	17
Waarnemingen digitaal melden	27
Verslag NLdoet 12 maart 2022 in De Waardhoff	28
Wat is er gedaan door de diverse teams	29
IVN wandel- en fietsroutes	31
IVN wandelroutes en fietstochten	31
IVN Trektochten	31
IVN offline navigatie app	31
Het Bestuur	32

VAN DE REDACTIE

Ook na corona blijken de verenigingsactiviteiten slechts moeizaam op gang te komen. Dat is geen gevolg van de apenpokken, maar heeft veel te maken met een gebrek aan actieve leden. We schreven daar al over in het decembernummer vorig jaar en komen daar nu op terug.

Gelukkig zijn er nog onze vaste leveranciers van kopij, leden die in en om Eijsden (door de natuur) rondstruinen en ons kond doen van hun wederwaardigheden. Verder o.a. de vaste rubriek “Viskes vange” en een verslag van de werkzaamheden in De Waardhoff.

Veel leesplezier en een mooie zomer toegewenst!

PDB

Op de website van IVN Eijsden is regelmatig actueel nieuws te vinden. En, zoals u weet, ook de Wissel wordt daar gepubliceerd (in kleur). (www.ivn.nl/afdeling/eijsden)

ivn natuur
educatie

VAN HET BESTUUR

Verenigingszaken

In het decembernummer van 2021 hebben we een oproep aan de leden geplaatst om met ons mee te denken over de toekomst van IVN Eijsden.

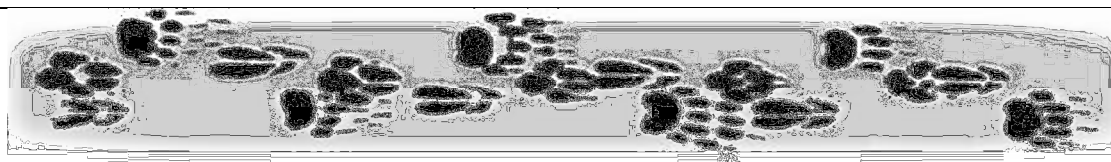
De problematiek: door “vergrijzing” en een gebrek aan actieve leden is het moeilijk om activiteiten te organiseren, of om aan te sluiten bij landelijke initiatieven; het ledental loopt terug; het bestuur krijgen we niet meer compleet (we doen het al jaren zonder voorzitter en penningmeester); enz.

Op onze oproep heeft helaas slechts één lid gereageerd.

Niettemin blijft de problematiek actueel. Het bestuur is dan ook van plan om een “denktank” samen te stellen om te bekijken of er een toekomstvisie/plan van aanpak voor IVN Eijsden opgesteld kan worden. Later in het jaar willen we de resultaten met de leden bespreken.

Het idee is om in september een Algemene Ledenvergadering te houden. Op de agenda zullen dan in ieder geval staan:

- Afsluiting van verenigingsjaren 2020 en 2021, administratief en financieel.
- De toekomst van IVN Eijsden.

Leden met ideeën voor de toekomst van onze vereniging worden verzocht die alsnog kenbaar te maken bij het bestuur. Die kunnen dan door de “denktank” meegenomen worden.

Het bestuur

Digitalisering (herinnering)

Indien u uw e-mail adres doorgeeft aan de secretaris kunnen we u ook tussendoor van activiteiten op de hoogte brengen. Ook De Wissel krijgt u dan, in kleur, via email binnen.

Daarom de oproep om indien je voorzien bent van een e-mailadres dit aan onze secretaris Jacques Piters door te geven. Het adres is

jacques_piters@hotmail.com (let op _ streepje tussen jacques en piters!)

Het bestuur

IVN EIJSDEN: MELDEN DODE DASSEN

Er zijn geen wettelijke voorschriften om dode Dassen (dieren) te melden.

De Das is wel een beschermd dier.

Sommige gemeenten hebben een zodanige melding wel opgenomen in hun APV reglement; Eijsden-Margraten niet.

De vinder van een dode Das in Eijsden-Margraten is dus vrij om naar eigen inzicht en kennis te handelen.

Voor dassen dus bijv.

- Das&Boom (024-6842294) inlichten,
- de Dierenambulance informeren,
- de Gemeente informeren,
- de plaatselijke dassenwerkgroep informeren.

Graag zo precies mogelijk gegevens qua vindplaats opgeven.

Het zal duidelijk zijn dat lang niet elke burger dat weet en doet. De vinder die extra moeite wil doen kan nemen met de Dutch Wildlife Health Centre. Deze organisatie onderzoekt dode dieren.

Op hun site staat hoe te handelen. Is de vondst op particulier terrein dan zal de Gemeente geen actie ondernemen. Is de vondst op openbaar gebied dan is er de **wens** van Das en Boom, bekend bij de Gemeente, dat de Gemeente de Das ophaalt, constateert welk dier het betreft en actie onderneemt. O.a. melden bij Das en Boom, melden bij de Dassenwerkgroep Limburg.

Dat is vooral van belang van maart tot en met mei als het een dood zogend wijfje betreft. Dan wordt eventueel uitgezocht van welke burcht het dier zou

kunnen zijn en wordt getracht de jongen te redden. Een dood zogend wijfje in februari, maart en april betekend dode jonge Dassen daar die nog niet naar buiten komen en zich dus niet laten vangen.

Voor Eijsden-Margraten geldt tevens: de IVN Eijsden dassenwerkgroep DASLICHT stelt het op prijs dat het dode dier gemeld wordt. Indien mogelijk wordt de melding geverifieerd en actie ondernomen.

Advies is kadaver ergens uit het zicht te deponeren zodat er aaseters hun werk kunnen doen.

Jean Creuwels, Dassenwerkgroep IVN Eijsden
tel. 043-3616195, mail: jeancreuwels.ivn@gmail.com

VISKES VANGE (36)

Het Vetje

Zoals wel vaker tot uiting komt in deze reeks, groeide veel jeugd van "Aon de Maos" op met een toenemende kennis van de fauna in de rivier. De vissen sprongen daarbij het meeste in het oog.

Jongeren en ouderen dachten daarbij wel van alle mogelijk-

ke soorten ge- hoord te hebben. Af en toe was er wel eens wat bijzonders. Iemand had bijvoorbeeld een Goudvis gezien die meezwom in een schoolje andere vis, of een rivierkreeft op de waterbodem. Ook de vangst van een hele grote Karper of Paling was vermeldenswaard. Dat er ook nog onbekende vissoorten rondzwommen, was je niet bekend.

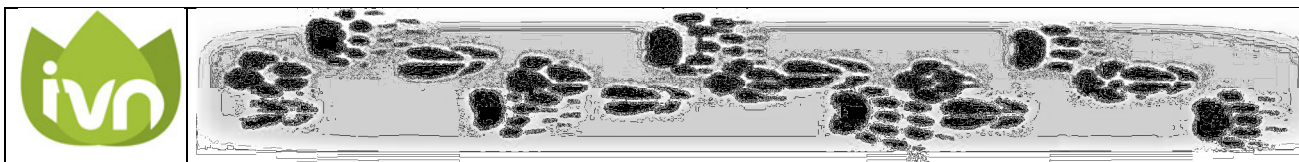
Zo'n onbekende soort is bijvoorbeeld het Vetje. In de literatuur vinden we dat het Vetje pas sinds 1921 in Nederland als soort wordt gevonden. Vóór die tijd, en ook nu nog, wordt het Vetje vaak aangezien voor een jonge Alver, Voorn of andere witvis.

De naam

De soort is door Johann Jacob Heckel in 1843 beschreven als *Leucaspis delineatus*, een kleine karperachtige.

In het Duits spreekt men van "das Moderlieschen", in het Engels van "the Sunbleak" en in het Frans van "Able de Heckel".

De Duitse naam komt naar verluidt voort uit het massaal kunnen voorkomen van het Vetje in pas gegraven wateren, waarbij het bijna lijkt of de vis uit de modder is ontstaan.

De herkomst van de Nederlandse naam is onduidelijk. De enige keer dat dit woord "Vetje" bij de Etymologiebank voorkomt in relatie tot vis, is in de betekenis van "panvischje", oftewel "buitenkansje". Of dit direct te maken heeft met de hier beschreven vissoort, is niet duidelijk. Het lijkt niet waarschijnlijk. Wie het weet mag het zeggen.

Een Limburgse naam is mij niet bekend. Een specifiek Waalse naam ook niet, of het zou "Ablette" moeten zijn, die normaal gesproken "Alver" betekent. "Goge" wordt in het Waals genoemd voor de Gestippelde alver, maar dat is weer een heel andere soort Alver (Faune Belge, E. De Selys-Longchamps, Liège 1842).

Kenmerken, voortplanting en levenswijze

Het Vetje is een kleine vis. De vrouwtjes worden niet groter dan 12 cm, de mannetjes bereiken niet meer dan 10cm. Gemiddeld zijn de visjes echter nog kleiner.

Het Vetje heeft een olijfbroene rug en is verder zilverachtig van kleur. Het heeft een bovenstandige bek. De ogen zijn opvallend groot. De maximale leeftijd bedraagt ongeveer 2 jaar.

Het voedsel bestaat uit kleine waterdiertjes en ook uit insecten die op het water vallen. Ook plantaardig materiaal wordt gegeten. De zeer kleine diertjes en klein plantaardig materiaal noemen we wel "plankton".

In het voorjaar is de paartijd. Het vrouwtje zet daarbij honderden eitjes af op de stengels van waterplanten. Het mannetje doet vervolgens aan broedzorg (weghouden indringers en aanvoer zuurstofrijk water door bewegingen).

In het jaar, nadat de eitjes zijn uitgekomen, gaan de Vetjes zich alweer voortplanten. Is er sprake van een warme zomer, dan komen er veel Vetjes; bij een koude zomer niet. Omdat we een wisselend klimaat hebben en Vetjes niet oud worden, kunnen de aantallen Vetjes nogal variëren.

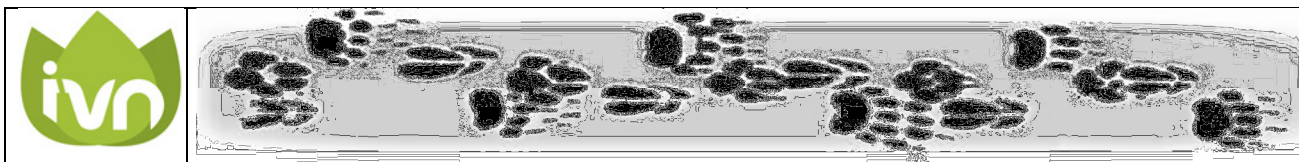
Waarnemingen

In 1880 werd het Vetje al waargenomen in Duitsland. De soort breidde zich vervolgens naar het Westen uit, tot het in 1921 in Utrecht werd gevonden. Mogelijk is het importeren van pootvis voor de visserij hier debet aan.

Philippart vermeldt in 1988, dat het Vetje voorkomt in de Maas tussen Luik en de landsgrens (te beschouwen als ongeveer bij Navagne). Marquet schrijft in 1966, dat het Vetje voorkwam in de Maas tussen de landsgrens en Borgharen ("Vissen in Limburgse beken", NHGL, 2000).

Er zijn echter niet zoveel meldingen van Vetjes uit de Grindmaas en de hierop uitkomende beken. In de Zandmaas en zijbeken wordt het Vetje veel meer aangetroffen.

Bij Schinveld, Brunssum en Heerlen werden er soms zeer grote scholen Vetjes gezien in plassen in groeves en in visvijvers. Dit duidt op al dan niet be-

wuste introductie via pootvis ten behoeve van de hengelsport.

Uit de periode tussen 2000 en heden zijn er in onze omgeving vooral waarnemingen uit de "Maastrichtse" wateren. Dit is inclusief de Grensmaas bij Borgharen en Itteren. Het visje komt dus wel degelijk voor in de wateren bij ons in de buurt. Een geschikt biotoop lijkt daarbij wel de Inham van de Maas nabij de Trichterweg te zijn. Dit vanwege de modderige bodem, waterplanten en opwarmende oeverzones.

Of er in de jaren '60 en '70 wel eens Vetjes in de schepnetjes van de vissende Maaskinderen terecht kwamen, is niet te zeggen. Het moet wel mogelijk zijn om ze nu te vinden nabij de Trichterweg, gezien het daar voorkomende biotoop.

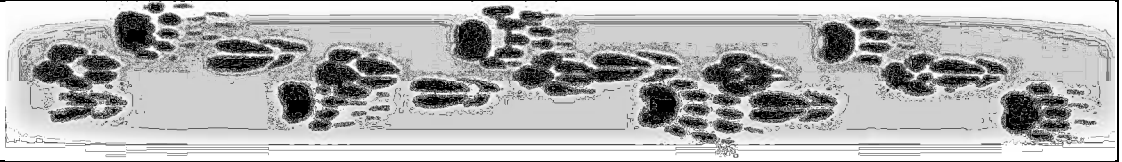
Parel(moer)productie

In het boek van het NHGL (2000) en in "Das Moderlieschen" (Arnold en Längert, 1995), lezen we, dat de zilverkleurige schubben van het Vetje werden gebruikt om er parel(moer)-essence van te maken, voor het maken van kunstparels. Net zoals dit met de Alver gebeurde. Men noemde dit "Alverschrappertij". (De Alver was een typische zilverkleurige Maasvis, die in grote scholen voorkwam). In het artikel van Arnold en Längert wordt ervan gesproken, dat er wel 100.000 Vetjes benodigd zijn voor het maken van 1 kilo parel-essence.

Jacques Piters

BIJZONDERE WAARNEMINGEN

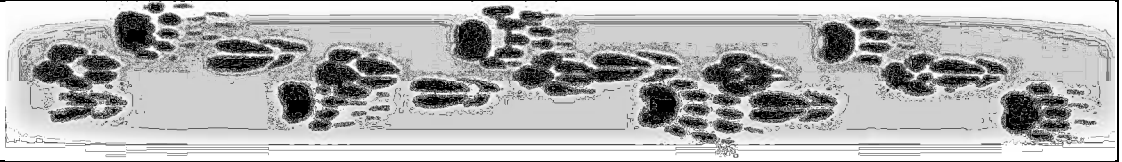
- 26.02 Langs de Linderweg in Eckelrade sneuvelt een Das.
- 29.02 Even naar de zuidkant van de monding van de Berwijn geweest. Tonnen door het hoge water aangevoerde en ter plekke achtergebleven troep hangen en liggen er nog. Er heeft zich een eilandje gevormd. Ik blijf het merkwaardig vinden dat er geen sporen van Bevers te zien zijn. Bijzonder is ook het schelpenstrandje bij de monding zelf.
- 01.03 Langs de Voer staan een handvol canadassen zonder hun door de bliksem getroffen kop. Ook in de Charmille zijn 2 Beuken geraakt door de storm en omgevallen.
- 02.03 Langs de Leentjesweg zijn 2 laagstam zure kersen (morellen) en 1 laagstam zoete kersenboomgaarden opgeruimd. Een Citroenvlinder fladdert bij de Greune Mert!
- 03.03 Er is begonnen met het verwijderen van de Canadese populieren (canadassen) in Laag-Caestert. Het kappen moet 15 maart klaar zijn. Het hout gaat naar de papierindustrie. Geen vleermuizen meer. Geen spechten meer. Voor mijn broer Jef na ruim veertig jaar geen nesten van broedende roofvogels meer. Geen halte plekken voor trekkende Wielewalen

(broeden er al 20 jaar niet meer).

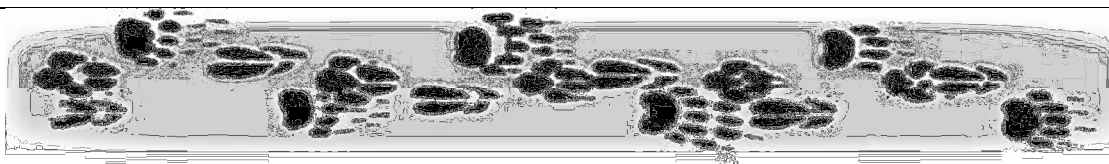
- 04.03 Met kameraad Jacques een 5-sterren tocht gemaakt. Rondje Juslenville (Theux) - Banneux. Stralend wandelweer. Eerst over de helling langs de Hoëgne, toen een stukje Vesdre en toen omhoog naar het Genadeoord. Heel wat hoogtemeters. Vanaf Banneux dan golvend dalend terug. Onderweg o.a. het fraaie Hobdomont doorkruist. Langs het Paradis de Wayot, een formidabel beekdal dat door de Waalse natuurvereniging Natagora beheerd wordt. In de bermen voorjaarsbloeiers als Maarts Viooltje, bezocht door Kleine Vos. Dertig jaar geleden startte mijn andere wandelkameraad Joost van IVN Margraten in de streek van Theux zijn vrijdagse natuurtochten. Deze worden thans nog gehouden onder auspiciën van IVN Heuvelland.
- 05.03 Een Boomvalk probeert een Muurhagedis te verschalken.
- 06.03 Links en rechts wat bloeiende Viooltjes (maarts, donkersporig, bleeksporig). Bij Huize De Beuk is de afrastering nagenoeg gereed. Enkele percelen zijn zelfs opgedeeld. Om een betere(?) schapenbegrazing mogelijk te maken, denk ik. Van een dassenburcht in de berm is er grond van de stortberg gebruikt om enkele pijpen in het grasland dicht te maken! Een zonnebadende Vos duikt zijn hol in. In de grote poel heel wat kikkerdril.
- 09.03 De oude canadassen in Laag-Caestert zijn geveld. Tenminste zij die op het gebied van de graaf stonden. Een tweetal stond op gemeentegrond en zijn niet gekapt. Daarvoor is er nog geen vergunning. Het hout ligt netjes naar rechts gericht opgestapeld te wachten op transport.
- 11.03 Liefst 2 Rode Wouwen boven het Savelsbos in de Dommel. Op de bekende plekken alle mogelijke voorjaarsbloeiers. Idem Citroenvlinders.
- 15.03 Tocht over De Kaap. Geen zon, geen wild, druilregen. In het bos wel 1*3 en 1*4 Reeën. De voorjaarsbloeiers zijn present. In het Vuursteelmijng gebied naast de massa Bosanemonen en Bosbingelkruid ook al Slanke Sleutelbloemen en Gele Anemonen. Ook enkele duo's Grote Bonte Spechten en Groene Spechten laten zich zien.
- 19.03 Dhr. Jan Janssen laat weten dat er geen Haagbeuken maar gewone Beuken geplant zijn langs de Graaf de Geloeslaan. (zie 16.12.2021) De 2 canadassen langs de Voer op gemeentegrond zijn ook gekapt.

- 22.03 Aan de voet van het grote trappenpad in het Savelsbos fladderen in de zon alle mogelijke vlinders. Mijn eerste Boomblauwtje en mijn eerste Oranjetipje naast o.a. Citroenvlinders. In het weiland enkele plukken bloeiende Pinksterbloemen.
- 23.03 De Zwarte Roodstaarten zijn terug in Laag-Caestert.
- 24.03 Mijn Engelbewaarder stuurt mij naar de dassenburcht langs de Heilige Geestweg in Eckelrade. Tussen 19.21u en 19.58u krijg ik 5 Dassen te zien. Ook 1 Ree, 1 reebok en 1 Vos.
- 25.03 In de krant staat dat afschieten van Bevers in Limburg nodig is. Er zijn er veel te veel en die veroorzaken schade. Op bijgaande foto is te zien hoe Bevers hun activiteiten, langs Maas en Voer in Caestert, afwerken. Klasse toch. In het bos heeft Reintje Vos mij in de gaten. Zij geeft een kreet en duikt haar hol in. Waren dat haar jongen? Van op 50 meter door de struiken lastig te zien.
- 26.03 Op het grasland ten westen van de Oosterweg, net buiten Eijsden, bloeien volop Gulden Sleutelbloemen en Pinsterbloemen.
- 27.03 Geen zon maar in het vuursteenmijngebied zijn alle voorjaarsbloeiers present. Het aantal Slanke Sleutelbloemen mindert elk jaar. De Pinksterbloemen hebben een recordlengte. Volop Amandelwolfsmelk planten. Langs het pad ook al het groen van de Salomonszegel. Mevr. Marie-José Janssen/Piters meldt een dode Das (jaarling) langs de Steenbergsweg.
- 01.04 Op de Riesenbergrug al heel wat scheuten van Lelietjes-der-dalen. 3 Reeën waarderen mijn bezoek niet. Geen Vos deze keer voor het hol. Broer Jef ziet liefst 4 IJsvogels boven de Voer.
- 03.04 Zonder hulp van mijn Engelbewaarder gaan observeren. En inderdaad hoor, niks.
- 08.04 Langs de Maarlanderweg door het bos zijn alle planten die er moeten en kunnen staan present. Ook de Blauwzwarte Rapunzel. Ook al enkele bloeiende Daslookplanten. De soorten Violtjes kan ik niet uit elkaar houden.
- 12.04 Even naar de Sjechelder. Daslook rukt overal op en bloeit al plaatselijk. Bosanemonen en Gele Anemonen present. Vingerhelmbloemen lijken al uitgebloeid. Langs de zuidkant van het pad geen Blauwzwarte Rapunzels. Wel de enige over gebleven Witte Klaverzuring en de zeldzame

Bosveldkers. Bij de brug al enkele Eenbessen met wat Salomonszegels. Nog geen Grote Keverorchissen. Als ik de zonnebadende Reintje Vos sta te begluren word ik aangesproken. Sein voor de vossin om haar hol in te duiken.

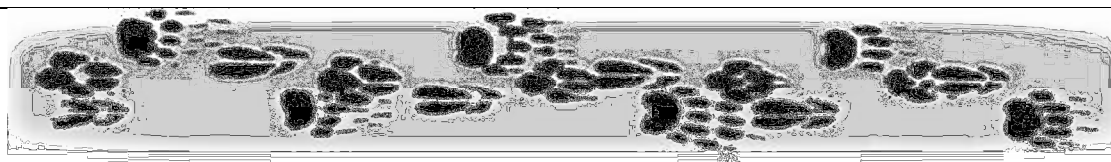
- 14.04 Even naar de zuidkant van de Daor, oostelijk van de Trichterberg. De standaard voorjaarsbloeiers zijn er allemaal. Nog in knop/bloeiend/uitgebloeid. Verrassend veel Slanke Sleutelbloemen op mijn plekjes. Er staan zowaar een 20-tal bloeiende Gele Anemonen (vorig jaar daar voor hert eerst een handvol gezien). Eenbessen ook massaal. Salomonszegels hier en daar. Met een dubbel vergrootglas vind ik enkele plukjes Witte Klaverzuring. Hun groeiplek is vernietigd bij de recente opruiming van lastige bomen en struiken door Staatsbosbeheer.
- 15.04 Broer Jef meldt een dode Das langs de Chaussée de Battice ietsje ten zuiden van Mortroux. Een ons al jaren bekende doodrijlocatie. Op het water achter Kasteel Oost een koppel Meerkoeten met 4 jongen.
- 16.04 Dhr. P. Waterval meldt een dode Das langs de Gr. de Geloeslaan. Een niet-zogend wijfje, opgehaald door de Dierenambulance.
- 18.04 In het Kasteelpark is de oude versleten canadapopulier volledig verdwenen. Met een omtrek van 7,30m en een hoogte van 33 m hoorde hij in zijn gloriejaren tot een der dikste bomen van ons dierbaar Limburg. Vele generaties lang was zijn plek een geliefde plek bij Eijdsense jongeren die er hun geliefde beter leerden kennen.
- 18.04 Eindelijk mijn eerste jonge dasjes van dit jaar. In gezelschap van Pa en Ma plus 2 jongen van vorig jaar.
- 19.04 In Moelingen wordt de bedding van de Berwijn verbreed.
- 20.04 Even naar Visé. Mijn ALDI is verdwenen en er komt ter plekke nieuwbouw. In de Rue de Pont is de aloude winkel van Wagelmans (boeken, kantoorbenodigdheden en vele andere artikelen waaronder topografische kaarten) gesloten. Er is nu een bijouterie. In de Rue de College is de Gordonnerie (schoenmaker) ook weg. Ik tel een derde tattoozaak.
- 21.04 Op de Knuvelkes is er voor het eerst dit jaar gras geoogst. Erboven cirkelen een Rode Wouw en een Zwarte Wouw.
- 25.04 Tot grote verrassing van ons is het deel van de Vuursteenroute tussen de Heiweg en de Witgrubbe verdwenen. Afrastering weg. Pad omgeploegd. Dat ploegen is trouwens tot nagenoeg in de Witgrubbe gedaan. Tja, de kleine boeren van vroeger deden mogelijk nog iets voor de natuur.

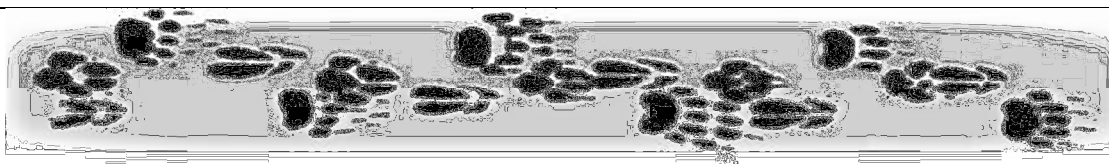
De huidige landbebouwers denken maar aan een zaak: elke vierkante millimeter moet opbrengen.

- 26.04 Even naar de E.B. Voldoende water maar watervogels zijn zeldzaam. Snoravia lijkt dicht te groeien. Een deel van de struiken verwijderen door mensenhanden lijkt mij goed voor de plantjes. Ik vind de eerste rozetten van Grote Keverorchissen en Soldaatjes.
- 28.04 Ook zus Marie-José ziet in Mesch eindelijk haar eerste jonge dasjes.
- 29.04 Op 2 plekken kan ik enkele jonge vosjes zien. Restant van wildbeheer werk.
- 30.04 Langs het bospad noordwestelijk van de Riesenbergring bloeien al Grote Keverorchissen. Ik heb in april weinig Dassen gezien. Met leed en moeite wat ouderen en slechts 2*2 jongen. Wel op 4 plekken zeker 16 jonge Vossen, met hun moeder.
- 01.05 Op de mij bekende plek vind ik meer dan 10 rozetten van de Bergnachtsorchis. Enkele plukken Vogelmelk staan ook in bloei.
- 02.05 Langs de Maarlanderweg handhaven zich nog enkele Keverorchissen en Eenbessen. Ietsje van het pad verwijderd vind ik het kadaver van een rekel Vos. Er zijn al enkele koolmeesnesten uitgebroed. Volop om voedsel bedelende jongen.
- 06.05 In de Daor heeft een modderpoel bezoek gehad van een moeder Wild Zwijn en haar jongen. Zij hebben een modderbad genomen. De prenten zijn duidelijk herkenbaar. Een Ree rent heen en weer langs de nieuwe (te hoge...) schapendraadafrastering.
- 07.05 Voor het eerst sinds 10 jaren zie ik jonge Dassen op een oude burcht. Slechts 2, maar toch. Ik tel ettelijke tientallen Grote Keverorchissen en Soldaatjes op Snoravia. Ook al bloeiende exemplaren. De Koekoeken zwijgen.
- 08.05 De rozetten van de Bergnachtsorchissen zien er goed uit. Flinke bloemkoppen. Nu nog wat hemelwater en wat zon en dan maar bloeien, sneeuwwit. Langs de Maas ter hoogte van Köbbes wordt de Orpheusspotvogel al enkele dagen gehoord en gezien. Elke zichzelf respecterende vogelaar gaat deze bijzonderheid spotten.
- @ 08.05 Jack Royen meldt: rond 15.30 uur gezien een IJsvogel in de Eijsder Beemden.
- @ 10.05 Jack Royen meldt: rond 6.00 uur gezien in de Eijsder Beemden een Bever zwemmend in het water.
- @ 10.05 Jack Royen meldt: rond 15.00 uur twee Zwarte Wouwen boven de Van Caldenborghstraat te Gronsveld.
- 11.05 Er worden nog steeds geen Koekoeken gehoord langs de Maas. Op enkele plaatsen in Eijsden dorp worden wel Gierzwaluwen gemeld. Broer Martin vangt een Bruine Rat. Die wordt opgepeuzeld door Kauwen en

Kraaien. Het koolmezenechtpaar heeft 6 jonkies grootgebracht. Het merelpaar is nog ijverig bezig met het nest. 's Avonds geen Dassen. In het Mescher Plukbos zie ik 5 vosjes en hun vader. Bij boer Houben in Gronsveld is het koppel Boerenzwaluwen dan toch terug.

- 15.05 Ik tel 18 mooie rozetten van de Bergnachtorchis. Twee al in bloei. Op Snoravia bloeien de Soldaatjes en de Grote Keverorchissen volop. Bij broer Jef hebben de Zware Roodstaarten 6 jongen. Jef ziet weer een dode Das langs dalende weg naar Mortroux.
- 16.05 Weer een dassenloze avond. Merkwaardig toch. Er wordt geklaagd over droogte. Daar trekt het gras zich niets van aan. Wordt al voor de 2e keer geoogst. Bieten en Maïs schieten uit de grond. Vroege Aardappelen ook al voorzichtig. Het moestuintje van mijn overbuurman ziet er formidabel uit.
- 17.05 In het bos groeien allerlei kruiden en struiken. Planten bloeien weken eerder dan vorige jaren. Het afsterven van Daslook is begonnen.
- 18.05 De Gemeente Maastricht, de Provincie en Rijkswaterstaat nemen het voortouw. Kaal scheren die bloeiende bermen. 's Avonds eindelijk jonge Dasjes op een burcht in de Sjechelder. 's Middags zie ik 4 Vosjes op hun burcht bij Huize De Beuk. Kameraad Cor uit Termaar fietst 's nachts ruim 200 meter achter een hollende Das aan.
- 19.05 Na een tip van een bevriende jager ziet broer Martin een koppel Dassen met hun 2 jongen foerageren in een laagstam Pruimenwei. Blijkbaar uit een opnieuw in gebruik genomen burcht in een nabije graft.
- @ 19.05 Jack Royen meldt: om 8:15 uur langs de A2 ter hoogte van De Heeg een aangereden Das
- 20.05 De eerste Kersen kleuren al rood. Een visser vangt een Schubkarper van 58 cm lang met een gewicht van 3,6 kilogram.
- 24.05 De Bergnachtorchissen staan er magnifiek bij. Ik krijg van Rian Wolfs een spoedcursus planten determineren.
- 25.05 Eindelijk. Bij het binnengaan van de EB word ik verwelkomd door de roep van een (Belgische) Koekoek zuidwestwaarts. Bij het passeren van het bruggetje over de Maasarm zie en hoor ik een Koekoek westelijk voor mij terwijl uit het oosten nog een Koekoek roept. Ze zijn er eindelijk. Op Snoravia is het een plantenpracht van jewelste. Bloeiend, nog niet bloeiend en al uitgebloeid. De Grote Kever Orchissen zijn talrijker dan ooit. Het aantal Soldaatjes valt tegen. Die worden blijkbaar beperkt door de andere planten. Als ik Snoravia verlaat vliegt er weer een roepende Koekoek van boom naar boom. Dassenpoep met kersenpitten erin.
- 26.05 Dhr. Jos Raemaekers meldt een dode Das langs de Kampweg. Ook langs de N278 in Cadier en Keer sneuvelt er weer een.
- 28.05 Ik zie mijn eerste Ree met haar 2 Kalfjes. In het gras onder een kersenboom is goed te zien dat de Dassen Kersen komen eten.

- 29.05 In de omgeving van Eijs-Wittem wordt de Withalsvliegen-vanger waargenomen.
 - 31.05 Mei afgesloten met een avond zonder Dassen op een al jaren bekende burcht.
- @ 11.06 Peter De Bie meldt: in het Mescher Plukbos zie ik een, naar mijn idee, Gevlekte Orchis staan. Echter bij melden maakt Obsidentify (de APP van waarneming.nl) er met 100% zekerheid een veel zeldzamere Bosorchis van.

Jean Creuwels, met dank aan de melders

Voorjaar 2022. Goeëvies aon het Brökske.

Het voorjaar van 2022 begint met zeer zonnig weer en koude nachten.

Zondag 6 maart. Wandeling Banholt-Mheer-Banholt. In de Rondelenstraat foerageert een Kleine vos op de paarse Winterheide (*Erica carnea*), in een beschutte historische voortuin.

Het Kasteel van Mheer zou plaatselijk het visgraatmetselwerk (*opus spicatum*) in een muur (gehad) moeten hebben, maar waar precies is mij niet bekend. Hetzelfde geldt voor de oude kerktoren van Heer, waar dit nog in 1903 te zien was. Mesch (kerk) blijft zo (bij mijn weten) de enige plek in Nederland, waar dit authentieke metselverband uit de Preromaanse periode goed te zien is.

In Eijsden zal het "Koekerelle" plaatsvinden. Het strooien met snoep en andere lekkernijen op de eerste zondag van de vasten. In mijn jeugd deden vrijwel alle kinderen eraan mee en trokken groepsgewijs langs middenstanders en notabelen. Het rijmpje luidt "Koekerelle, frikkedelle, koekeròòl, bruij m'nne sjoet vòòl". De "òò" moet daarbij tijdens de zang lang worden gerekt. Het gebruik bestond in alle buurten van de oude parochie Breust-Eijsden. Dus in Eijsden, Breust en Caestert (dat vanwege de uitgestrektheid was opgedeeld in Hoog-Caestert, Laag-Caestert, Station en Withuis) en in Oost en Maarland. In Oost en Maarland zong men niet over "frikkedelle", maar over "vossevelle" en was de gehele tekst nog weer wat anders dan in de rest van Eijsden. Een "frikkedel" was eigenlijk een bal gehakt (soms van gezinsgrootte) die in een braadketel werd gebraden. Reeds lang voordat de huidige snack met die naam werd uitgevonden bestond het woord al in het Frans, Duits en onder andere in ons dialect. Bij de groentenwinkel werden er sinaasappels ("appel-seene") uitgeworpen. Een oude vorm van strooien gebeurde ook met losse centen ("eenkel cént"), die voor de hilariteit werden voorverwarmd op de ka-

chel (zodat ze moeilijker waren op te pakken; in de praktijk viel dat wel mee). In Hoog-Caestert werd er een gulden uitgegoid. Dat was natuurlijk een feest voor degene die deze opving... Tot zover het koekerelle.

Van 6 op 7 maart vriest het matig (-5.2°C op waarnemingshoogte en -7.4°C aan de grond). De kikkerpoel in Sint Geertruid is dicht gevoren, maar onder het ijs zijn de eiklumpen van de Bruine kikker te zien. Op de fiets naar de beemden bij Kasteel Oost ervaar je de snijdende Bijs uit het Noordoosten. De amfibieënpoel aldaar is ook geheel dichtgevroren. Onder het ijs is helder water te zien. Bij de parkeerplaats is een bloeiende Kerspruim te zien. Wat is nu de soort "Kerspruim"? Hierover is de nodige informatie te vinden. Bijvoorbeeld: op de waarnemings-site schrijft men: Kerspruim, *Prunus Cerasifera*, Z-O Europa, Sier en vruchten, 8m hoog, bloei vanaf maart. Ook vindt men de namen Kroos of Myroba-laan. De Europese cultuurpruim (*Prunus domestica*) is mogelijk een hybride van Kerspruim en Sleedoorn (*Prunus spinosa*, Soortenregister: Europa, alle Ned. provincies. Sinds 1594).

Specialist Th. Banken uit Boven-Leeuwen schrijft: Kerspruim (Kroos), verwant aan Mirabel, Abrikoos en Pruim. Via Klein Azië en de Romeinen tot hier gekomen en een bekende vrucht geworden. In de Betuwe (bij Flipje) bestond er zelfs Krozenjam. Bij het huis van Vincent van Gogh stond een Kerspruim.

Daarnaast bestaan er Kroosjespruimen: *Prunus domestica* subsp *insititia*, uit Zuid-Europa. Dit zouden onze Limburgse Mirabellen zijn.

Al met al geen eenvoudige materie en de termen worden soms door elkaar gebruikt. Voor mij was het enigszins verrassend, dat een wit bloeiende "Sleedoorn" aan het einde van de winter, dus ook een Kerspruim kan zijn. Voer voor specialisten alweer.

Langs de Voer zijn de dikke Populieren gekapt. De bomen waren beschadigd door de stormen en door de Bevers, maar het blijft een vreemd gezicht, zo zonder die bomen. Er bestaan meerdere soorten "Peppels". Bij ons zijn het vaak de Canadese populieren ("Canadassen"). Deze zijn ontstaan in de 18e eeuw door kruisingen van de inheemse Zwarte populier met de Amerikaanse populier. Ook allerlei hybriden worden nog tot de Canadapopulier gerekend. Bij het Kasteel en de Voer stonden/staan Canadassen van de variant "Serotina". Populieren werden, behalve voor de houtproductie, aangeplant uit land-schappelijke overwegingen, als waterverdampers of als windbrekers, als begeleiding van wegen en vaarwegen.

Populierenhout staat onder meer bekend als "Zjwaeëgelhóót". Behalve voor lucifers kende het lichte hout nog veel meer toepassingen. Tot de verbeelding spreken de klompen en de Middeleeuwse pijlen (boogpijlen). Zelfs de Mona Lisa is op een paneel van Populier geschilderd. Dat zal wel niet het hout van een Canadas zijn geweest. Men wil langs de Voer heraanplant gaan doen, waarbij ook de inheemse Zwarte populier in aanmerking komt.

Dinsdag 8 maart. Ook de Bronvijver vriest dicht in de nacht. "De wiengd haet zich gedriejd", naar meer Zuidoostelijke richtingen. Bij Oost in de Beemden laten Groene specht en een Konijn zich zien. In Maastricht aan de Maasboulevard een Gehoornde metselbij op Paardenbloem. Het oranje van de bij steekt mooi af bij het geel van de bloem. In de krant een bericht dat de 250m diepe boringen bij Cottessen en Banholt ten behoeve van het onderzoek voor de Einstein Telescope zijn afgerond. Wat betreft de ondergrond wordt bekend, dat die bij Banholt niet stabiel genoeg is voor een hoekpunt van de ondergrondse installatie. De boringen leverden een schat aan informatie op wat betreft de aanwezige aardlagen.

Woensdag 9 maart. Sommige dagen zijn om door een ringetje te halen. Lenteweer (15°C), veel zon en Oud-Eijsden ontvangt de sterren van de musical "Dagboek van een Herdershond", feestelijk in de Diepstraat.

Na de middag waarneming Konijnen aan de Groeneweg te Caestert.

Donderdag 10 maart. Zacht, tot 17°C. Kleine vossen aan de Banholtergrubbe, waarvan eentje in een drooggevalen amfibieënbakje. Hier en daar kleuren al hoofden rood van de zonnebrand.

Vrijdag 11 maart. Nog steeds bijna 17°C, maar nu met stevige wind.

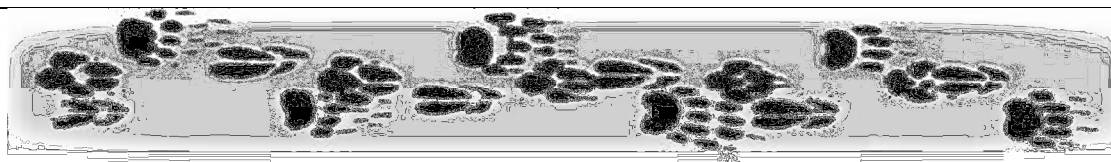
De Muurhagedissen in Laag-Caestert zijn zeer actief. Ook worden er daar al veel vlinders gezien. Atalanta, Dagpauwoog, Gehakkelde aurelia, Kleine vos (op Speenkruid).

Zaterdag 12 maart. NLdoet op de Waardhoff heeft goed weer (ruim 16°C). We planten fruitbomen en zien een Atalanta bij de wijngaard en kikkerdril van de Bruine kikker in de bovenste poel. Gewone pad en salamanders zijn ook al gezien.

Zondag 13 maart. Wandeling bij Overgeul en Dal-Bissen. Aardbeiganzerik en Gevlekt longkruid bloeien. We bezoeken de Groeve Bissen, hoog gelegen op 190m boven NAP. Hier is het Laagpakket van Kosberg te zien. Dit bestaat uit zand en grind van de Oostmaas. Men won hier materiaal om wegen mee te verharderen. Deze afzettingen vinden we ook in de Groeve Banholtergrubbe.

Maandag 14 maart. Om meer zuurstof in het vijverwater te krijgen laat ik een gieter ("sjpruet"), van schouderhoogte leeglopen op het water. Een Groene kikker op de rand reageert door de kwaakblazen te vullen en zachtjes mee te kwaken met het watergeluid. Op het Veldje wordt een Haft gezien op een raam van het gebouw "De Korenbloem".

Zie verder op pagina: 17

AGENDA 2022

Het “Wandelschema” & “Korte Tour”

Het programma is samengesteld door José Goessens, Marianne Theunissen, Betsie van der Put. Vertrek Cultureel Centrum 11.00 uur via carpoolsysteem. Bij elke weersomstandigheid.

Bijdrage onkosten chauffeur € 2,50 per persoon, ongeacht de afstand. Deelname aan deze wandelingen geschiedt op eigen risico. Wandelingen zijn geschikt voor een ieder die goed ter been is. Wij gaan er vanuit dat iedere chauffeur een eigen inzittende verzekering heeft.

Programmaoverzicht 2022 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten

Datum	Tijd	Activiteit	Vertrekpunt/locatie/contact

* Exacte datum en tijd te bepalen door teller(s)

Wil je deelnemen aan een excursie (behalve die naar de Eijsder Beemden), meld je dan s.v.p. aan bij Ed Bayens (ed_bayens@yahoo.co.uk; tel. 4091024).

Telefoonnummers:

Ed	409 10 24	Philippe	457 23 70	Frans	409 12 83
Lydia	361 58 05	Thérèse	408 54 10		

Aan de activiteiten van de vogelwerkgroep kan in principe elke IVN'er deelnemen. Hebt u belangstelling om vogelaar te worden? Bel!

Ed Bayens

Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)

In principe gaan we iedere laatste vrijdag in de maand op pad om planten en bomen te bekijken. We vertrekken steeds om 13.30 uur (tot 16.00 uur) vanaf verschillende locaties. Het programma bespreken we in januari. Inlichtingen: Annemie Speckens, 043-4092623, annspeckens@kpnplanet.nl of Anne van Santen, 043-4094672, asvansanten@home.nl
Dus als je mee wilt lopen dan mail even.

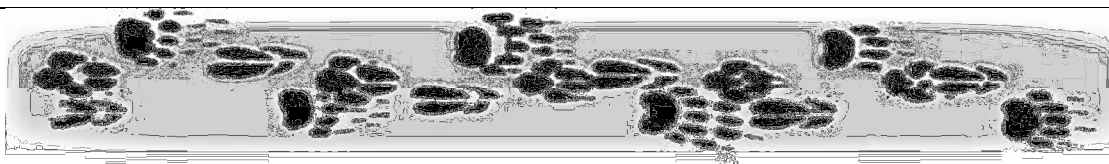
TdJ

Cursussen 2022

Datum	locatie	Onderwerp

Onderwerp, spreker en plaats wordt bekend gemaakt via de plaatselijke pers en op de site van ons IVN. Hebben wij uw mail adres dan ook per mail.

De zaal is open vanaf 19.30 uur en wij beginnen stipt om 20.00 uur. Inclusief pauze tot 22.15 uur. Voor leden gratis, niet-leden betalen € 3,-.

BIJZONDERE WAARNEMINGEN *vervolg van pagina: 15*

Dinsdag 15 maart. De Koolmezen fluiten sinds gisteren bijzonder hard. Kautjes ("Däölkes") zijn in de weer met nestmateriaal.

Aan de Maas gesprek met een visser van de oudere generatie. Ik vraag of de vis al bezig is met de voortplanting. Ik zie ondanks het lenteweer namelijk nog geen vis zwemmen in de oeverzone. "De roofvis jao", zegt hij, "de witvis nog neet". Het paaïen wordt in Eijsden "geete" of "kuut sjeute" genoemd.

In het Frans spreekt men van "frayer". "La frayère du petit gravier" aan de overzijde van de Maas bij de sluis is (was) een vispaaiplaats. "Frayère" staat hier voor paaiplaats, "gravier" voor grind. In de Voerstreek hoorde ik ooit "froeje". Of dit Limburgs is weet ik niet. Gezien de Waalse familiebanden van de spreker zal dit wel zijn overgenomen van het Waalse "froyî" (vroeger: "froï", zie Cambresier: Bassompierre, 1787). Het paaïen van de roofvissen nu, valt vanaf de oever niet op. De later paaïende Karpers of Brasems maken echter een hoop geluid en gespetter in het ondiepe water. Men ziet de ruggen boven het water uitkomen wanneer de vissen met het voortplantingsgebeuren bezig zijn. Ook de nu uit de Maas verdwenen Elft ("Mèèjvis") spetterde erop los, 's nachts aan het wateroppervlak.

Woensdag 16 maart. Er wordt zon en 19°C verwacht, misschien wel tot 20°C in het Maasdal. Ook wordt de komst van Sahara-stof vermeld. De dag begint redelijk mooi, maar al snel wordt het "doempetig" (heilig). Er is veel roodachtige "sijtub" in de lucht en de zon komt niet door de wolken heen. De 14°C zonder zon voelen nogal koel aan.

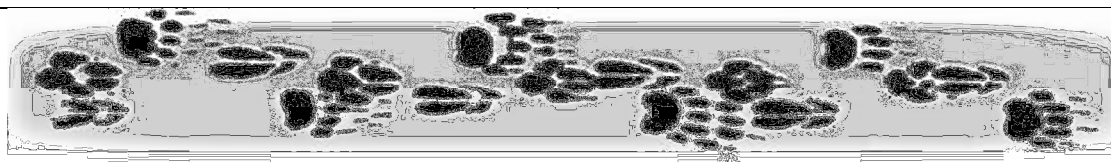
Donderdag 17 maart. Een beetje regendrup laat de auto's en tuinstoelen verkleuren met Sahara-stof.

Vrijdag 18 maart. Stralende zon, wel een forse Bijs. Grote groene kikker zont op rand Kasteelgracht. In Moelingen is men de oevers van de Berwijn ("Berweng" op zijn Moelings) aan het vrijmaken en ook worden er aanslibbingen uit de bedding verwijderd. Verrassend: aan de Voerenstraat komt er een lange, gave Batmuur van blauwe steen tevoorschijn. Als men kijkt vanaf de Zuidkant van de brug (ter plekke wel de "Hoebrök" genoemd), is dit mooi te zien.

Zaterdag 19 maart. Atalanta's zijn aanwezig nabij Kasteel Oost in de Beemden. Op de helling van de Bukel zit een Rode eekhoorn goed zichtbaar in de berm.

Zondag 20 maart. Begin van de astronomische lente. De voorspelde regen blijft overdag uit, maar in de avond regent het wel in het Heuvelland.

Maandag 21 maart. Volop lente. Zon en rond de 19°C. Franse veldwesp en Boomblauwtje aan de Vogelzang. Het gele Raapzaad bloeit aan de Maas. Een rondje fietsen door Plan-Noord levert wel 60 vlinders op. In sommige voortuintjes zijn er wel 5 te zien. De blauwe bloemen van het Blauwkussen

(Randjesbloem of Aubrieta) trekken veel vlinders en andere insecten aan (met dank aan Dientje voor het benoemen van de plantensoort). De plant is naar verluidt genoemd naar de Franse bloemenschilder Claude Aubriet en komt uit Griekenland. Ze is zeer geschikt voor rotstuintjes, ook in onze streken.

Dinsdag 22 maart. Hier en daar wordt de 20°C. gehaald. In de Bron is de Lettersierschildpad wakker.

Woensdag 23 maart. Nog zo'n dag (19°C). Oranjetipjes vliegen op de Stenen berg en Lege wespennestjes liggen er onder een Meidoornhaag. Grote vos zont op boomstronk bij het Grindgat. Aan Het Stenen Muurtje klinkt een kikkerconcert bij een tuinvijver.

Donderdag 24 maart. Na vorst aan de grond weer veel zon, bij 18°C. Op d'n Diek zit een visser die een Snoek van tegen de 90cm uit de Inham haalt (en meteen weer terugzet). De Snoek is een mooie vis om te zien vanwege de gestroomlijnde vorm en de geelgroene tekening. Het meest opvallend is de zeer grote bek (met tanden).

Even later zijn in de Beemden een Groene specht te zien (op het gras, mieren-etend) en een indrukwekkende laagvliegende Rode wouw.

Vrijdag 25 maart. Vorst aan de grond (-3°C). Overdag veel zon bij 17°C. Wel winderig. Opvallend zijn de frisse Boomblauwtjes, net uit de pop gekropen. IJs is in de middag een favoriete versnapering in Eijsden.

Zaterdag 26 maart. Nog meer zon bij 18°C. De meeste mensen waarmee je een praatje maakt hebben het wel over de vele Dagpauwogen die in de bebouwde kom zijn te zien.

Zondag 27 maart. Alweer zon. Kikkerdril Bruine kikker in vijver Banholt.

Maandag 28 maart. Maasdal tot 19°C. Dat is meer dan 10°C warmer dan in Noord-Nederland. Terrassenweer. Een overhemd met korte mouwen kan prettig worden gedragen. Viervlekkig Aziatisch lieveheersbeestje op de "Hoeg Brögk" (Hoge Brug) in Maastricht.

Deze brug is overigens ontworpen door René Greisch, die ook bekend is van bruggen bij Ternaaien, Hermalle, Wandre en Luik.

Dinsdag 29 maart. Het weer valt mee, 15°C. Het is wel wat bedompt. Er zijn veel pollen van Berk en Es in de lucht en ook Saharazand zou aanwezig zijn. Een koppel Futen is actief in de Beemden bij Oost. Pinksterbloemen bloeien er al en Gehakkelde aurelia's zonnen op oud hout.

Woensdag 30 maart. Van een visser hoor ik nogmaals dat de luwe Maasinhham aan de Trichterweg zo goed viswater is. Een Belgische visser ving er onlangs 2 Meervallen, van 1.80 en 1.50m.

In de Berwijn in Moelingen staat een graafmachine (een grijper). Er wordt steeds meer zichtbaar van oeverbeschoeiingen van hardsteen (blauwe steen). Batmuren, vergelijkbaar met de schuine muur bij de grenspaal onderaan op de hoek van de Diepstraat.

De weersverwachting spreekt steeds meer van komende sneeuwval.

De wind is gedraaid naar Noord.

Donderdag 31 maart. Een recordzonnige en droge maand maart wordt afgesloten. Intussen keert een somber soort winterweer terug.

Vrijdag 1 april. Een groot deel van Nederland is wit van de sneeuw. Op de Veluwe (Rheden) is wel 17cm gevallen. Bij ons valt er ook wat maar deze blijft niet liggen. De gevoelstemperatuur ligt zeer laag (rond de -5°C). In de avond kleurt het Heuvelland alvast wel al wit.

Zaterdag 2 april. De Volta wielervedstrijd, doet zijn oude naam ("Hel van het Mergelland") eer aan. De wielrenners fietsen door een ijskoud sneeuwlandschap. Het wordt in Beek niet warmer dan 1.8°C. Het wegwegkruis aan de Beethovenstraat wordt ingewijd. Met een gele en witte bloemenversiering, zoals dat in de Paastijd ook in het nabije Heuvelland is te zien.

Zondag 3 april. Een koude vorstnacht in heel Nederland. In Winterswijk weet men zelfs een natuurijsbaan schaatsklaar te maken. Het betreft het opspuiten van een baan in de open lucht met laagjes water. De berichtenmakers smullen ervan. "Dat is nog nooit gebeurd op 3 april". Hierover later meer.

Een wandeling bij Mheer levert een Bruine kikker op in een halfhoge ronde drinkbak. Dat zie je eigenlijk (bijna) nooit, amfibieën in hoge (betonnen) bakken. Normaal komen ze voor in de zogenaamde "verzonken" drinkbakken, van die grote rechthoekige reservoirs, waarvan de rand gelijk ligt met het maaiveld. In het Heuvelland zie je die meer dan in het Maasdal. Bij Mesch lagen er vroeger heel wat van die bakken, met daarin veel Kleine-, en Alpenwatersalamanders. In Banholt staan er nog 3 sneeuwpoppen in een groen landschap. Ze lijken wel tegen de wind in te lopen, als de Wijzen uit het Oosten (gezien de enigszins verzakte houding). De opklaringen maken de middag vriendelijker. Een Weidehommel (geel, zwart en oranje) foerageert in de tuin.

Maandag 4 april. Inderdaad is er de dag ervoor een datum-kouderecord gevestigd, wat betreft de metingen in de moderne tijd, sinds 1906. Dit record was eerst -5.5°C in 1909 in Winterswijk en werd nu -6.3°C in Deelen. Aan de grond werd het in de Achterhoek (Hupsel) zelfs -10.8°C. Maar men meet natuurlijk "officieel" op 1.5m hoogte. In Castricum werd in een duinpan zelfs -12.3°C gemeten, maar het betrof geen officieel meetstation. Microklimaten, zoals in duinpannen of groeves worden in ons land overigens niet als "representatief" aangemerkt.

Bij het schrijven van dit stukje keerde de winter nog even terug in april. Daarom nog maar even wat weerhistorie opgeschreven, dat blijft wel interessant. Als u dit leest is het waarschijnlijk alweer zomerweer.

Dat de berichten van nu sensatiegericht zijn, bewijst het echte aprilrecord van Deelen van 12 april 1986 (-9.4 °C). Overigens werd er in 2013 na een koude maand maart nog op 1 april geschaatst op zeer dun natuurijs (Schildmeer). Ook in vroeger tijden kon er soms eind maart, begin april nog worden geschaatst op het overgebleven ijs van een zeer strenge winter. Vooral tijdens de "Kleine IJstijd" (1430-1850) was dit het geval. De site "Schaatshistorie.nl" citeert het werk van Dr. Easton: "Les Hivers dans l'Europe occidentale" (1928). In 1674: "nog op 3 april gingen zes man over het ijs van Uitdam naar Marken, den 4den reed men nog schaatsen op het Haarlemmermeer".

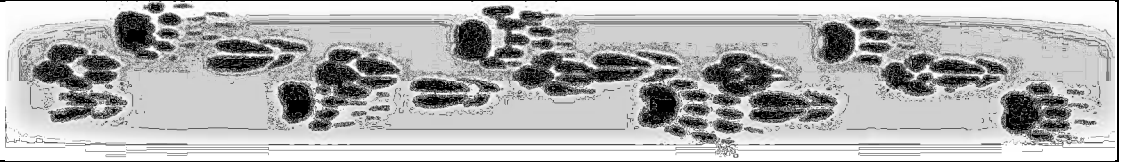
Een andere gebeurtenis uit de Kleine IJstijd: op 19 december 1667, bezochten 4 mannen uit Koog aan de Zaan op één dag al schaatsend de 12 steden van Noord-Holland. Deze tocht (bij volle maan) werd beschreven in het "Nootysye Boeck" van de initiatiefnemer Claes Arisz. Caesköper. De route die ze aflegden ging gedeeltelijk over de nog zoute en toch bevroren Zuiderzee en was tegen de 300km lang. Op 29 december 1822 werd deze tocht opnieuw gemaakt door Klaas en Willem Oostindie uit Koog aan de Zaan, maar in omgekeerde volgorde. Ze moesten sommige stukken te voet afleggen vanwege slecht ijs. De Zuiderzee was (nog) niet bevroren, dus hier werd een ander traject gekozen. Hun tocht duurde een etmaal en besloeg wel 320km! De Nederlandsche Staatscourant schreef erover. Zie hiervoor de site Sporthistorie.nl. Zouden wij ooit nog eens zoiets kunnen meemaken? Een Friese Elfstedentocht zou ook al mooi zijn.

Donderdag 7 april. Stormachtig weer. De onopvallende plantjes met witte bloemetjes tussen de straatstenen heten "Vroegeling". Tegen de "noon" is er een zware regenbui boven Eijsden. Daarna is het onbewolkt en kan er worden genoten van de zon, ondanks de zeer harde wind. Een Rode wouw vliegt boven het Savelsbos bij Moerslag. De Zwarte Wouw is er ook alweer bij aan het Grindgat.

Dinsdag 12 april. De Zuidenwind voert warm weer aan. Ruim (22 °C)! De Seringen ("Mèèjblomme") bloeien alweer.

Woensdag 13 april. Nog een mooie dag in de Oostelijke helft van Nederland. Kikkerkoor Groene kikker aan de Stiegel.

Donderdag 14 april. De voorspelde regen en het Saharastof zijn hier in de nacht naar beneden gekomen. In de avond vertrekken de kerkklokken naar Rome. Met Pasen zijn ze weer terug en kan de Paashoon de eieren brengen, die dan kunnen worden gezocht. Dit is onze oude regionale versie van het Paaseieren-verhaal. Elders was er vroeger al sprake van de Paashaas of het Paaskonijn (Easter Bunny).

Zaterdag 16 april. Koninginnenpage op Paardenbloem aan de Klaproos in Poelveld. Zuringrandwants bij het Jeu de Boulesbaantje in Breust.

Zondag 17 april. Klein geaderd witje op lichtblauwe Bosvergeet-mij-nietjes in Banholt.

Maandag 18 april. Mooi blauw kevertje in tuin Banholt. De Blauwe muntgoudhaan.

Dinsdag 19 april. De reeks zonnige dagen vol bloeiende planten houdt aan. In het Caestert-

veld op de grens met Navagne foerageert een vers mannetje Kaasjeskruid-dikkopje op Madeliefjes. Zeer Gele kwikstaarten zitten er op een vers geploegde akker. Bij de tuinvijver zoekt een kikker het alweer hogerop in een bloempot. Dat is toch wel een kleine halve meter omhoogspringen.

Woensdag 20 april. Ree aan de Banholtergrubbe in het soms watervoerende grazige dal. Zeldzame Bruingemarmerde schildwants in Eijsden.

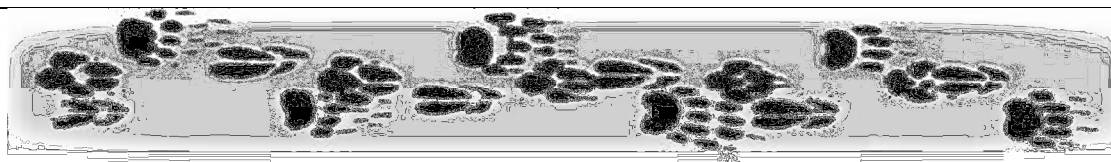
De werkzaamheden aan de Berwijn in Moelingen vorderen gestaag. De oude Batmuren komen steeds meer te voorschijn. Nu wordt duidelijk dat Moelingen ook een Bat heeft. Zie hiervoor ook: W. Machiels in "D'r Koeënwoëf" nr. 33. Ook de oude wasplaats aan de Zuidoostkant van de brug komt te voorschijn.

Vele Bruin dikkopjes bij de ENCI. Gladde slang (redelijk jong exemplaar) onderaan de rotsen bij het Plateau van Caestert. Het bijzondere van de Gladde slang is voor Nederland dat deze ook op de rotsachtige Sint Pietersberg voorkomt. De andere populaties in ons land leven meer op de heide, in droge venen, aan bosranden en op zandgronden.

Donderdag 21 april. Nog steeds zeer zonnig met een afkoelende Noordoostenbries. Rode wouw boven Banholt (Bredeweg). Grauwe schildwants in de tuin. Het zonnige weer zorgt ervoor dat er al libellen en waterjuffers "uitsluipen", zoals de Vuurjuffer.

Aan de Vogelzang wordt al een Huiszwaluw gezien. Bij het bruggetje over de Voer in Laag-Caestert zijn onze inheemse Riviergrondels te zien. Gelukkig, ze zijn er nog. Deze "Goeëvies" zijn herkenbaar aan hun lichaamsbouw en aan het "muejere" (zeg maar grondelen). Ze zwemmen met hun buik en vin- nen over de natte modder ("muejer") op de waterbodem en wervelen zo de modder omhoog. Dit heeft met voedselzoeken te maken. Een visser kan (kon) ook de modder in beroering brengen, met de voet of met een stok.

"Este Goeëvies wils vange, mooste maejere". Over deze Riviergrondels valt nog iets bijzonders te vertellen. Volgens de laatste inzichten is het niet één soort, maar zijn het er twee. Naast de "gewone" Riviergrondel wordt tegenwoordig ook de Witvinggrondel onderscheiden. Men denkt nu dat deze soort ook gewoon inheems is, maar eerst niet opgemerkt als een aparte soort, vanwege zijn gelijkenis met de gewone soort. Een Eijdsdse visser verzekerde mij ervan, dat hij onlangs een Witvinggrondel ving in de Maasinham aan de Trichterweg. Bij zorgvuldige bestudering van de vis zijn er wel verschillen te zien met de "gewone" soort. Tot zover de Goeëvies.

De Geraniums op de vensterbank zijn aan vervanging toe. De kleur wordt "Boeren-rood".

Vrijdag 22 april. Groene schildwants in Banholt. Later daar nog een Kolibrie-vlinder.

Maandag 25 april. Na een klein buitje in de nacht alsnog een zonnige dag. Er zijn al wat meer Huiszwaluwen te zien aan de Vogelzang. De Koekoek roept bij Laag-Caestert. Met Winand bekijk ik de vissen in de Voer bij Laag-Caestert (brug). We zien Riviergrondels en Windes. Daarna met de fiets naar de Berwijn. Ter hoogte van "d'r Koostaal", zwemt een Kopvoorn ("Maon") in het ondiepe heldere water. Hier werd onlangs nog met graafmachines over de rivierbodem gereden. Het lijkt erop dat de verjonging van de Berwijn succes gaat hebben. Het ziet er nog mooi uit ook met het heldere water boven de kiezelbodem. De "oude" Berwijn kende plaatselijk in Moelingen nogal wat sliblagen.

Dinsdag 26 april. Lenterui van de honden. Slim: Kraaien verzamelen plukken in de buitenlucht afgekamd hondenhaar voor de nestbouw.

Woensdag 27 april. Koningsdag. Zeer goede sfeer op een zonnig Vrijthof.

Donderdag 28 april. Sterke zonkracht. Aan de voet van de Bemelerberg is er het één en ander te zien: Vuurjuffer, Bruin dikkopjes, Bruin blauwtjes, Icarusblauwtjes, Kleine vuurvlinder, Kleine parelmoervlinder. Op de stapelmuurtjes talrijke Muurhagedissen.

Vrijdag 29 april. Tijdens een Nachtvlindermonitoring wordt een zeer zeldzame Prunusspanner gezien op de Waardhoff. De Gele eenstaart en het Klein avondrood waren ook opvallende soorten om te zien.

Zaterdag 30 april. Levendbarende hagedis op boomstronk Bemelerberg. Die zijn er dus gelukkig ook nog. Nachtvlinder: de Lieveling. De vele mooie gele bloemen aldaar heten "Muizenoor". Ook op de berg: een Gewone oprolpisse-

bed, zwart van kleur en zich soms orollend tot een perfect rond bolletje.

Zondag 1 mei. Akkerhommel in de tuin in Banholt.

Maandag 2 mei. Rijdende (paaiende) Brasems ("Brieseme") in de Maasinhof aan de Trichterweg. De rugvinnen en staarten komen boven het water uit. Langs de kant al een schoolje piepjonge visjes. Op het oog niet meer dan kleine streepjes in het water.

Bezoek aan de Sint Pietersberg: Hazelworm, Kleine watersalamander, Vuurjuffer, Bruine winterjuffer. Bij de nachtvlinders de Bruine daguil en de Klaverspanner. Bij de dagvlinders vele soorten gezien. Nieuw erbij op de jaarlijst van 2022: Argusvlinder, Boswitje, Scheefbloemwitje, Klaverblauwtje. Elegante witte bloemen ook daar: Knolsteenbreek.

Woensdag 4 mei. Onveranderd mooi weer. Wel nog steeds de uitdrogende Noordelijke wind. Lantaarntje (waterjuffer) bij het Meetpontje.

Donderdag 5 mei. Aan de Maas bij de Trichterweg een bont gekleurde kever (aaseter): de Krompootdoodgraver. Scheefbloemwitje (vrouwje) op de Seringen in de tuin aan de Vogelzang. Vogelspotters ontdekken op het Mariaplein een Putter in de top van een Lindeboom.

Vrijdag 6 mei. Warme dag (boven de 20°C). Het concert van de Groene kikkers bij de Bronvijver is een ware attractie. Ook de Franstalige winkelbezoekers komen met kinderen naar de: "Grenouilles" kijken. Zoals bekend is, komt hier het water van grote diepte omhoog en ontspringt hier de "Bak" (betekenis: "beek", zoals in het Duitse "Bach"). Al in Middeleeuwse geschriften wordt deze waterloop vermeld. Op de oevers zijn er rode Vuurjuffers en blauwachtige Lantaarntjes te zien.

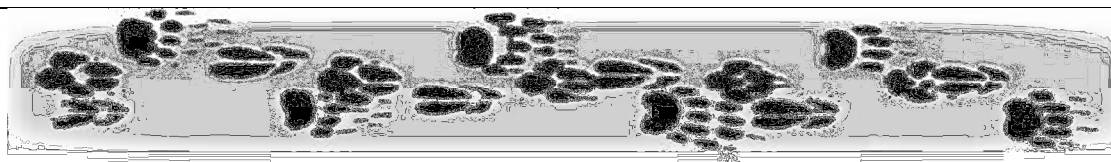
Zaterdag 7 mei. Zeer witte Buizerd boven de Banholtergrubbe. Het wordt wel 23°C. Op de Sint Pietersberg heeft de Veldparelmoervlinder zich gevestigd. Ook zijn er al veel libellen en waterjuffers te zien. De groenachtige Plasrombout, de Azuurwaterjuffer en het Lantaarntje bijvoorbeeld.

Zondag 8 mei. Op de Hei bij Banholt een Streepblokspanner. Een vrij grote nachtvlinder.

Maandag 9 mei. De witte Buizerd bij Banholt wordt lastig gevallen door een Kraai (of Roek). Op het platte dak van De Bron broeden weer Scholeksters. In Zuid-Nederland wordt al de 25°C gehaald. Een zomerse dag. Kaasjeskruidkoppje aan de Trichterweg. Een fietstocht naar de Jeker levert op: Klaverblauwtjes, Staartblauwtjes, Bruin blauwtjes en Icarusblauwtjes. Alles samen op één bloemenveldje. Dat is nog eens een goed beheer op deze plek.

Bij het Gouvernement zijn Grote Canadese ganzen van dichtbij te zien.

Dinsdag 10 mei. Alweer een zomerse dag (26°C). Wel staat er veel wind (uit het Zuiden). Lezing van Hans van Hall in Gulpen, over de mate van stedelijkheid van nederzettingen in Nederlands Limburg. Op grond van een aantal criteria kunnen bepaalde typen steden of stadjes worden onderscheiden. Zo kan men komen tot 17 steden in Limburg. Inclusief het "Luikse" Eijsden.

Woensdag 11 mei. Nog een zomerse dag. Geen IJsheiligen-kou dit jaar.

Donderdag 12 mei. In de Eijsder Beemden komen de nodige waterjuffers, o.a. Blauwe breedscheenjuffers, tot ontwikkeling. Ook vliegt er een verse Kleine vos met roodoranje kleuren.

Vrijdag 13 mei. Sint Servatiusdag. In Vaals hebben Ringslangen eieren gelegd in de daar neergelegde broeihopen van bladeren, takken en ruwe paardenmest. Deze broeihopen worden dus goede broedhopen voor de Ringslang.

Wat springt er door de tuin? Jonge Pimpelmezen. Het is goed te zien dat dit geen Huismusjes zijn.

Zaterdag 14 mei. Verrassing: bij de waterpoel aan de T-splitsing Steenbergsweg en Kiezelkuilweg in Mesch een Bosbeekjuffer!

Zondag 15 mei. Sfeervolle Sint Servaasprocessie in Maastricht.

Maandag 16 mei. De dag begint warm. Onweer (boven Gulpen) is hoorbaar op afstand maar leidt in Eijsden niet tot neerslag. In Banholt en Maastricht vallen er wel buitjes.

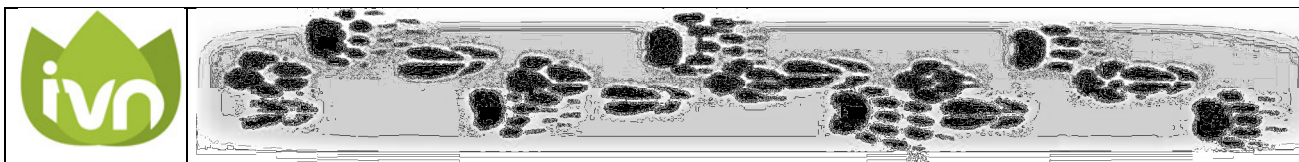
Dinsdag 17 mei. Meer dan 27°C met meestal felle zon. In Berg en Terblijt vele Boswitjes en Vals witjes. Ook Klaverblauwtje, Dwergblauwtje en Veldparelmoervlinder worden gezien. Te horen is een Vroedmeesterpad. Die zal ook wel aan regen toe zijn.

Woensdag 18 mei. Warm, bij Arcen zelfs 30.2°C. Bezoek aan het Geulhemmerbos met zijn bloemenveldjes. In de betonnen amfibiebakjes zijn een Bruine kikker en enkele Geelbuikvuurpadjes te zien. In de Piepert bij Eijs Landkaartje (oranje voorjaarsvorm) en Groot dikkopje. Verder Bosbeekjuffers en een Weidebeekjuffer.

Donderdag 19 mei. In een diepe vijver in Banholt zijn mooi de actieve salamanders te zien in het zonbeschenen water. Het zijn voornamelijk Alpenwatersalamanders. In de vijver bevindt zich ook Grof Hoornblad, een inheemse waterplant. Bij Eijsden vliegt er weer een Kaasjeskruidikkopje aan de Trichterweg. Voordat de voorspelde buienlijn ons bereikt, wordt het in Zuid-Limburg nog 31 à 32°C. Aan de Maas begint het rond 14u hard te waaien, zozeer zelfs

dat het gruis in je ogen waait en takjes van de bomen afbreken. Later is er wat onweer en horizontale regen. Maar het zijn geen grote hoeveelheden. In Maastricht valt er meer, zoals zelfs wel te zien is vanaf het Mariapleintje in Eijsden aan de Maas. In de avond Distelvlinder op rode Spoorbloem in de tuin in Banholt.

Vrijdag 20 mei. Er is zwaar onweer voorspeld. Daar voor uit bereikt het kwik in het Maasdal nog de zomerse waarde van boven de 25°C.

Distelvlinders stromen het land binnen, voor wie er op let is dit goed te zien op plekken waar veel Rode en Witte klaver staat. Het stevige onweer blijft uit, maar de regen die er valt is zeer welkom. In Beek en omstreken is er wel noodweer, met zelfs een tornado.

Zaterdag 21 mei. Dag van de Cramignon in Oupeye. Zeer sfeervol. De felle zon in deze tijd van het jaar vergt wel een hoofddeksel. In de toren van het kasteel (Donjon) is er een dag van Quilt-patchwork. Ook zeer de moeite waard. Deze toren was in vroeger eeuwen nog enkele verdiepingen hoger, maar werd lager gemaakt vanwege bouwvalligheid. In de tuin in Banholt 3 Kleine vossen tegelijk.

Zondag 22 mei. Weer mooi zomerweer. De Distelvlinders blijven binnenstromen.

Maandag 23 mei. Een bezoek aan de Schinveldse bossen levert een mooie rup op van de Rietvink, een nachtvlinder. Bij Abdissenbosch vliegt een gele libel, een nog niet uitgekleurde Vuurlibel. Verder de Koninginnenpage en een Mi-vlinder. Alweer broeierig warm met 25°C alvorens een buienlijn overtrekt. Bij Moerslag graast een Ree tussen het hoge, groene gras met de gele Botterbloemen. Mooie kleurencombinatie.

De Kruisdagen beginnen. In Banholt loopt men deze avond geen Kruisprocessie in verband met de onweerslucht.

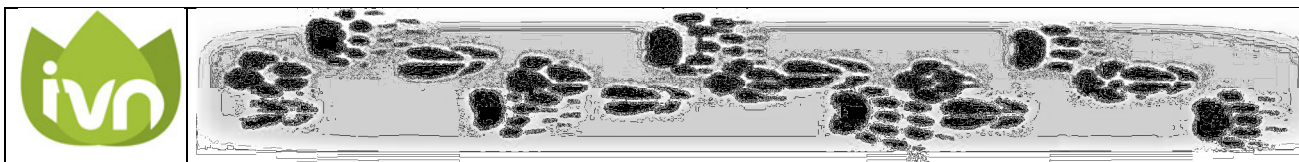
Dinsdag 24 mei. Mannetje Klaverblauwtje langs de Trichterweg.

Woensdag 25 mei. Lezing IVN Maastricht bij het CNME over de Grensmaas. Met name veel informatie over de werking van de sluizen en waterafvoeren in de Maas.

Donderdag 26 mei. "Hiemelvaoërtsdaoëg", zoals men in Eijsden zegt. In Banholt wordt de oude Sint Gerlachusden bij opbod verkocht op het Kerkplein. "Sint Gierling" (of "Sint Geerling") zegt men in Zuid-Limburg nog wel. De jonge Jonkheidsjongens halen "Póólférgéld" op voor het zwarte buskruit waarmee de kamers worden geschoten. Dat doet denken aan Eijsden, waar het buskruit voor het "kaoëmere sjeute" ook "póólférgéld" wordt genoemd. Het werd in vroeger tijden in België gehaald ("poudre à tirer").

Weer was er wat regen in de ochtend, maar alweer is het lang niet genoeg om de droogte op te heffen. De grote Groene kikker bij de tuinvijver hapt een vlieg uit de lucht.

Zondag 29 mei. Wandeling IVN Maastricht door het Belvédère-gebied, Lanakerveld en Zouwdal. We zien de aangelegde hagedissenmuren op de hoge heuvel en iets verderop het veld met zonnepanelen. Rode Inkarnaatklaver bloeit langs de veldwegen. Het Lanakerveld is bekend vanwege het feit dat er sporen zijn teruggevonden van de Bandkeramiekers. Dit waren de eerste landbouwers (ca. 5.000 v. Chr.). Van één weg in dit gebied vermoedt men dat

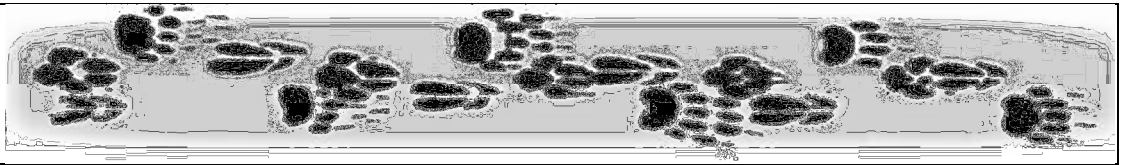
deze een Romeinse verbindingsweg is geweest. Ook is het Lanakerveld bekend vanwege het feit dat hier in 1568 de legers van Willem van Oranje en Alva tegenover elkaar stonden. Tot een veldslag kwam het echter niet. Wel tot een vermelding van Maastricht in het volkslied.

Dinsdag 31 mei. Het wordt alweer warmer. De minimale regenbuitjes af en toe zijn zeker in het Maasdal ontoereikend om de droogte op te heffen. Franse veldwesp aan de Vogelzang. Bericht van de Vlinderstichting: er is een invasie van Distelvlinders aan de gang. De opmerkelijke natuurliefhebbers was het zeker al wel opgevallen. Distelvlinder, Atalanta en Kolibrievlinder zijn bekende trekvlinders die ons ieder voorjaar in wisselende aantallen uit Zuid-Europa bereiken. Wat ook opvalt, is, dat de Kleine vosvlinder een opmerkelijk herstel laat zien. Waar eerst de Dikke Boom stond langs de Maas, liggen nu houtsnippers en zonnen de Kleine vossen tussen de Brandnetels. Ook de Dikke Boom heeft de stormen dus deze keer niet overleefd. Zou er ooit een nieuwe dikke boom komen? Een Zwarte populier of (een zeer oud wordende) Eik? Of streekeigen Linden uit het Savelsbos?

Woensdag 1 juni. In de Kapelkesstraat zijn er al grote zoete kersen rijp. Met een magnetometer worden aan de Steegstraat in Caestert de fundamente vastgesteld van de Sint Nicolaaskapel, die daar tot 1847 heeft gestaan. De plek was wel al bekend van oude kaarten, maar de precieze locatie is nu ook bekend geworden. Ook wordt bekend dat er een kerkenpad gelopen moet hebben van Caestert naar Breust. Hiervan is nog een klein stukje bewaard gebleven, tussen de Caestertstraat en de Poortstraat. De Steegstraat heette in vroeger tijden de Steenstraat. De holle weg Voerstraat-Steegstraat is zeer waarschijnlijk een oude Voerbedding tussen het huidige Withuis en de Maas. Dit kan men zien op geomorfologische kaarten. Dit is soms ook te zien bij zeer hevige regenval, als er Voerwater wordt afgevoerd via deze weg.

Over water gesproken, in vorige nummers noemde ik eilanden en schiereilanden in de Maas. Interessant hierbij zijn ook de "Souvenirs de promenades à Eysden" van Caumartin (in het Frans geschreven, 1867). In de nummers 15 en 16 van "Uit Eijsdens Verleden" is hiervan een vertaling opgenomen. Hoewel sommige 19e eeuwse interpretaties nu wellicht iets anders zouden uitkomen, omvat dit werk toch zeer veel wetenswaardigs. Wat betreft de eilanden en schiereilanden in de Maas noemt Caumartin tussen Oost en Sint Pieter: Ad Castra, Ile des Chasches, Chaufisle en Oosterweert. Alle betrekking hebbend op dezelfde locatie aan de Oostkant van de Maas. Zelfs werd (door Habets) al geopperd dat deze plaats de plek van het Verdrag van Meerssen zou kunnen zijn, de herverdeling van het Karolingische Rijk in 870 (zie noot 11 bij het artikel in UEV 16). Dan rijst wel de vraag of dit nog kan overeenkomen met "Aspide" (Eijsden).

Ook wordt er gewag gemaakt van een "Steenentorren", een toren (of ander versterkt gebouw) langs de Maas. Caumartin brengt één en ander in verband

met een Romeins kampement aan de overzijde op de St. Pietersberg (Plateau van Caestert). Verder wordt de doorwaadbare plaats bij Lixhe genoemd. Donderdag 2 juni, Waterplanten in amfibieënpool Sint Geertruid: Lidsteng en Grof hoornblad.

Vrijdag 3 juni. De dag begint met wel 9 Kleine vossen en 1 Distelvlinder op de Spoorbloemen in Banholt. In Oost is er een Gestreepte goudspanner te zien, een schitterende nachtvlinder. Het wordt zomers warm, boven de 25°C.

Gestreepte Goudspanner

Zaterdag 4 juni. Een imposante stoet paarden vertrekt uit Banholt voor het halen van

de Sint Gerlachusden. Ze zullen bij de terugkeer in de vroege avond met kamerschoten worden verwelkomd. Kamerschoten klinken er ook in Breust, bij de mis ter ere van het jubileum van de "Kluns" (de mannen die zich bezig houden met de Bronktradities). Het is een zeer warme zomerse dag met veel zon. Er zijn zelfs al badgasten aan de Maas. Ouderwetse taferelen. Ik koop in Breust mijn eerste grote zoete kersen van dit seizoen. Burlats zijn het. In de avond wordt er een zeer mooie Den (Fijnspar) opgezet in Banholt, onder grote belangstelling.

Zondag 5 juni. De Bronkprocessie in Banholt krijgt slechts enkele regendruppels te verwerken. Het voelt wel benauwd aan. Tegen 14u ontaardt een enorme regenbui zich boven Eijsden aan de Maas. Dat was wel nodig voor de uitgedroogde bodem...

Jacques Piters

Waarnemingen digitaal melden

Heb je je wel eens afgevraagd waarom er voor sommige waarnemingen een "@" staat in plaats van een "•"? De waarnemingen met een "@" worden via mail gemeld bij de redactie. Op de homepage van de IVN-website staat een knop waarmee snel en nauwkeurig waarnemingen gemeld kunnen worden bij de redactie. Ik zou zeggen: heeft u wat bijzonders gezien, gebruik dan die functie (<https://www.ivn.nl/afdeling/eijsden/waarnemingen>).

PDB

VERSLAG NLDOET 12 MAART 2022 IN DE WAARDHOFF

Beste IVN'ers & actieve natuurbeschermers,

Hartelijk dank voor jullie deelname aan de Natuurwerkdag NLdoet 12 maart in het particuliere natuurgebied De Waardhoff in Mesch. Ook dank voor de inzet van het cateringteam.

Fijn dat jullie er (weer) waren om te helpen bij het ontwikkelen van landschap + natuur in Mesch dicht bij huis.

Zaterdag 12 maart waren er in totaal 40 deelnemers aanwezig. Geweldig dat zoveel mensen willen helpen!

Waarvan:

- 9 leden IVN-Eijsden
- 3 "man" snoebrigade IVN-Maastricht
- 11 "vaste" vrijwilligers
- 15 "man" Rabobank Limburg (9 vrouwen en 6 mannen)
- En wij

*Denk verder, doe GROEN
Nooit te oud of te jong
om buiten in een paar uur
voor de natuur iets te DOEN*

Er waren bij NLdoet 5 nieuwe vrijwilligers, waaronder 3 jongeren die enthousiast hebben meegeholpen.

Dit jaar was Corona vertrokken en waren de weergoden ons gunstig gezind. Dan is buiten bezig zijn leuk.

We zijn dit jaar weer gestart bij onze woning in Mesch i.v.m. de garantie op een droge lunchplek met uitzicht.

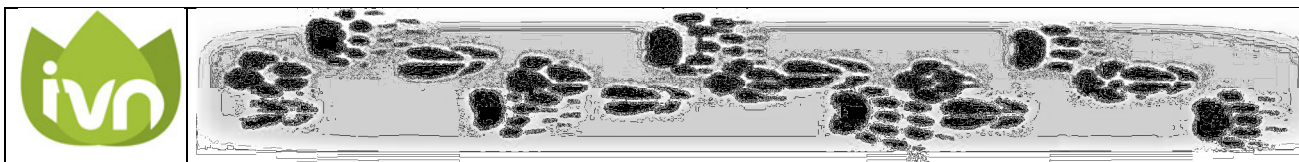
Zie voor alle foto's de website <https://www.waardhoff.nl/fotos/nldoet-12-maart-2022-de-waardhoff/>

Wij organiseren 2 x per jaar (NLdoet in maart/ 1^e zaterdag november) een natuurwerkdag in De Waardhoff.

In 2021 (en 2022) heeft een groep "vaste deelnemers" ook bijna elke week op dinsdagochtend veel extra natuurwerk verricht o.a. het weghalen van alle af-rasteringen (schapengaas + prikkeldraad) tussen de diverse percelen voor een vrije doorgang van dieren. Geweldig nieuws ook voor alle vrije dieren in De Waardhoff.

Heb je zelf ook interesse om vaker te helpen met natuurwerk in De Waardhoff, geef dat dan even door.

Er is ook een Waardhoff app voor deze groep deelnemers die meer nieuws, foto's van waarnemingen en berichten over natuurwerkochtenden ontvangen en ook onderling info kunnen doorgeven.

Wat is er gedaan door de diverse teams

1 Aanplant 12 fruitbomen

Vooraf waren de bomen en de materialen al ter plekke klaargelegd.

Er waren 3 teams samengesteld zodat er ook op 3 plekken tegelijk gewerkt kon worden. Vooraf moesten we eerst nog de grondboor repareren, want de boor zat vast en kon niet verwisseld worden.

Dus de eerste boomplantgaten zijn, lekker traditioneel, nog met de hand (schop) uitgegraven. De laatste 6 gaten werden wel met de grondboor gemaakt.

De boompalen werden met een grote hamer en later met een palenrammer met 2 man vast in de grond geslagen. De laatste palen door 1 Raboman alleen, want die had nog kracht en energie genoeg over.

In totaal zijn er 12 hoogstam-fruitbomen aangeplant, waarvan ook oude rassen voor de biodiversiteit.

In de fruitwei westkant: 3 bomen (2 tamme kastanjes en 1 pruim “Dubbele Altesse”)

In de boomgaard-west: 3 bomen (3 appels: “Ingrid-Marie”, “Limburgse- en Brabantse Bellefleur”)

In de boomgaard-zuid: 4 bomen (2 pruim: “Dubbel Altesse”, “Hanita”)

In de boomgaard-noord: 2 bomen (1 Kweeper “Vranja” en 1 Mispel “Germanica”)

2 Snoeien pruimenbomen

De pruimenbomen langs het hoofdentree pad zijn flink onderhanden genomen door de Rabo-dames. In een paar uur tijd lagen er 2 grote takkenhopen met ook veel grote/ lange takken (enkele “halve bomen” van 4 meter lengte) en waren er later 2 volle aanhangwagens nodig om de takken af te voeren. De fruitbomen zien er weer gezond uit en nu maar hopen dat er dit jaar wel veel fruit is (opm: in 2021 was er niet veel fruit aanwezig door de late vorst tijdens de bloesemperiode). Bezoekers (wandelaars) mogen zelf ook het fruit plukken.

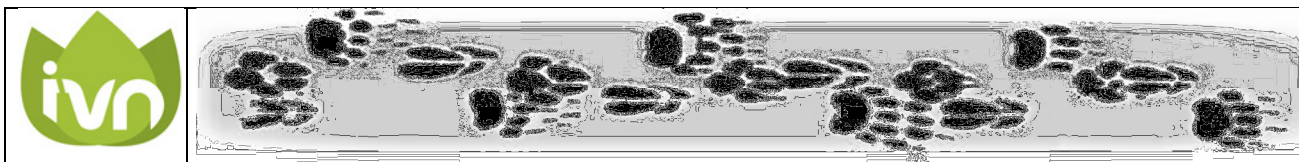
Advies van de Rabo-dames is: “Bewaar altijd een appeltje, of pruimpje, voor later”.

3 Renovatie bostrap

Er zijn 10 traptreden(stootborden) vervangen door eiken stootborden van 4 cm dik. De oude traptreden waren van 2 cm dik eikenhout, die na 7 jaar waren afgesleten door de vele wandelaars, de pelgrimgangers die naar het Mariabeeldje bovenaan de helling kwamen voor de rondom bloeiende maagdenpalm, blauwe druifjes, blauwe hyacinten en bosanemonen.

De 10 planken zijn allemaal geplaatst en de bostrap ziet er weer perfect uit.

Ik had niet gedacht dat helemaal zou lukken, maar ook dit “project” bleef binnen de tijdplanning, ook zonder een studierapport vooraf.

4 Schoonmaken educatiepanelen / -borden

Door de uitbreiding van de Rabo-witwasploeg van 2 naar 4 dames werd deze klus ook binnen de geplande tijd geklaard. Het zwarte vuil werd deskundig verwijderd met de Rabo-methode. De routeplanning liep wel anders dan ik had gedacht, maar bleek toch efficiënt. In dit team was dan ook veel ervaring aanwezig als thuiswerkers, probleem opsporen, analyse, planvorming en planuitvoering in de praktijk. Dit is geheel volgens planning “verlopen” en alle plattegronden/ foto’s zijn weer duidelijk te zien.

5 Inzaaien bloemzaad

Zaad van o.a. 2 soorten zonnebloemen en 2 soorten veldbloemen is in de grond verstoppt op diverse “geheime” plekken. Daarvoor werd eerst zorgvuldig voor elke zonnepit een gaatje gemaakt. En nu maar afwachten of we dit jaar wél zonnebloemen zullen zien in De Waardhoff want in de supermarkt is de zonnebloemolie uitverkocht. En vorig jaar heb ik maar enkele zonnebloemen gezien.

Alleen de plantsters weten waar ze moeten opkomen.

RABOBANKMENSEN bedankt voor jullie deelname.

Vanuit heel Limburg waren ze vandaag naar Mesch gekomen om samen hier de natuur te helpen.

Rabobank Limburg was bij ons aanwezig met 15 “man”(6 mannen en 9 vrouwen).

De deelname aan NLdoet was al 2 keer afgezegd vanwege Corona. Maar dit jaar waren ze toch gekomen.

Want als de Rabobank je iets beloofd dan doen ze het ook (“Belofte maakt schuld”).

Van de afdelingen financiën waren er diverse specialisten aanwezig om, in banktermen, “in het veld” hun kwaliteiten te tonen zoals:

De Budget-snoeploeg die dit keer de fruitbomen onder handen nam, de financieel meest gezonde takken liet staan, maar de overbodige “bedrijfsonderdelen” genadeloos eruit haalde.

De Witwasploeg die de educatiepanelen nauwkeurig controleerden op criminele, zwarte weer-aanslagen en die direct verwijderde op verzoek van de fiscus.

Zoals zo vaak moest de bank weer het vuile werk doen en werd de dader (in dit geval de natuur) wel verantwoordelijk gehouden maar niet bestraft.

Fijn dat jullie er waren.

Op de infopanelen in De Waardhoff staat veel informatie over de natuur o.a. over (wilde) bijen en vlinders.

Allen bedankt en kom zelf vaak kijken hoe de bloemen, bollen, planten en bomen het doen in De Waardhoff.

Noteer alvast de volgende natuurwerkdagen in je agenda:

Zaterdag 5 november 2022 9-13 uur (Landelijke natuurwerkdag)

Zaterdag 11 maart 2023 9-13 uur (NLdoet)

Kijk op de website www.waardhoff.nl voor informatie, Waardhoff-activiteiten en foto's (bij "Meer informatie").

Met vriendelijke groet, Johan Stoffer

IVN WANDEL- EN FIETSRoutes

Met de IVN Routes App heb je altijd een IVN gids mee op zak!

IVN Natuureducatie biedt meer dan 450 wandelroutes, fietsroutes en meerdaagse trektochten aan. Iedere maand worden er nieuwe unieke wandelingen en fietstochten toegevoegd. Laat je verrassen door de mooiste plekken in de Nederlandse natuur.

IVN wandelroutes en fietstochten

Zoek een route bij jou in de buurt of bekijk de routes die speciaal geschikt zijn voor kinderen, ouderen of de ervaren wandelaars. Wil je lekker gaan struinen door de duinen of juist tot rust komen in een mooi bosrijk gebied? IVN Natuureducatie neemt je mee naar de mooiste plekjes in Nederland. Op de website van IVN vind je alle beschikbare routes. Lijkt het je leuk om een IVN wandeling of fietstocht te maken? Bekijk welke routes je leuk vindt en download vervolgens de IVN routes app. De IVN Routes App is onmisbaar bij de navigatie en het plannen van de routes.

IVN Trektochten

Pak je rugzak, strik je wandelschoenen, vergeet je verrekijker niet en trek zelf gedurende een IVN Trektocht de natuur in. Laat je tijdens de tocht meenemen door het verhaal van het unieke landschap en ervaar het met al jouw zintuigen. Waan je buiten de gebaande paden, hoor de takjes en bladeren knisperen onder je voeten en geniet van de zon op je gezicht. Er zijn geen markeringen in het veld: je laat je leiden door de navigatie van de IVN Route app. Bekijk welke tochten je wilt maken

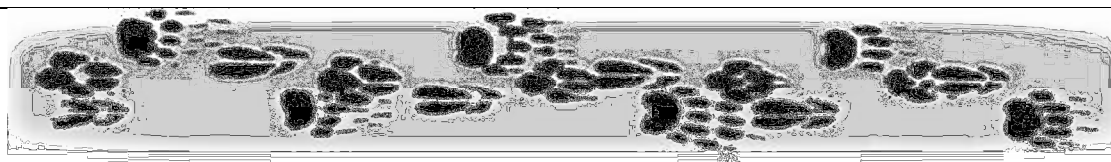
IVN offline navigatie app

Alle routes uit de IVN Routes app kunnen offline worden gebruikt door vooraf een route te downloaden. Met de GPS functie wordt je locatie vastgesteld en kan je tijdens het wandelen of fietsen niet van de route afraken. Onderweg tijdens de wandeling of fietstocht krijg je ook nog eens interessante informatie van je eigen digitale IVN Natuurgids. Lijkt het je leuk om een IVN wandeling of fietstocht te maken?

Download gratis de Android of iPhone app.

[Google playstore](#)

[Apple Store](#)

HET BESTUUR

Voorzitter: Vacature
Penningmeester: Vacature

Secretaris: Jacques Piters
Vogelzang 15
6245 BS Eijsden
✉ jacques_piters@hotmail.com
tel. 06 445 91 557

Lid: Harry Fekkers
Sint Jozefstraat 31
6245 LK Oost-Maarland

Vicevoorzitter Maarten v.d. Sande
Jekerstraat 7-A02
6211 NR Maastricht
✉ vdsandebraken@ziggo.nl
tel. 043 409 48 61

Lid Peter De Bie
Beezepool 48
6245 JK Eijsden
✉ de.wissel.ivn-eijsden@home.nl
tel. 043 409 46 77

Verenigingslokaal: "De Dassenburcht"
Kampweg 45
6247 AR Gronsveld

Werkgroepcoördinatoren/Contactpersonen:

Daslicht	Jean Creuwels	043 361 61 95
Lezingen	Bestuur	06 445 91 557
Vogels	Philippe Meijer	043 457 23 70
Wandelingen	vacature	
Korte wandelingen	vacature	
Flora groep	Tineke de Jong	043 352 11 09
Gebouw	vacature	
Redactie Mededelingenblad	Peter De Bie	043 409 46 77

Kosten Lidmaatschap € 11,50 per persoon per jaar

Betalingen t.n.v. IVN-Eijsden:

Giro rekening: NL05 INGB 0000 927056 Onder vermelding van reden betaling.

Website: www.ivn.nl/afdeling/eijsden

Disclaimer:

De redactie wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor inhoud of strekking van niet-redactionele bijdragen. Met toezending van een artikel draagt de auteur uitdrukkelijk de rechten over aan de redactie. Indien nodig kan door redigeren de toegezonden bijdrage –bij voorkeur i.o.m. de auteur- worden aangepast c.q. ingekort. De redactie behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor om artikelen zonder opgaaf van redenen te weigeren.

Verschijningsdata en sluitingstermijn:

Verschijningsdata zijn:

half maart, half juni, half sept. en half dec.

De inzendtermijn voor kopij sluit op resp.

5 maart, 5 juni, 5 september en 5 december.

Kopij bij voorkeur aanleveren per e-mail:

de.wissel.ivn-eijsden@home.nl.